

Sygn. akt I ACa 1345/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ewa Głowacka (spr.)
Sędziowie:	SSA Adam Jewgraf SSA Beata Wolfke - Kobzar
Protokolant:	Marta Perucka

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2013 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Sp. z o.o. we W.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Ministrowi Obrony Narodowej**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 21 września 2012 r. sygn. akt I C 58/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej 5.400 zł
tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 września 2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zasądził od strony pozwanej Skarbu Państwa – Ministra Obrony Narodowej na rzecz strony powodowej (...) Spółki z o.o. z siedzibą we W. 869.953,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 grudnia 2009 r. do dnia zapłaty i obciążył stronę pozwaną kosztami procesu.

Kwota objęta żądaniem pozwu stanowiła wydatek jaki poniosła strona powodowa oczyszczając nieruchomość, której jest właścicielem, z niewybuchów i niewypałów, a który to obowiązek spoczywał na stronie pozwanej z mocy art. 19 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia, a nadto braku spełnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej dodatkowo zarzucając, że spółka nabyła nieruchomość po zaniżonej cenie właśnie z uwagi na zalegające w gruncie materiały pochodzenia wojskowego.

Sąd I instancji ustalił, że (...) sp. z o.o. z siedzibą we W., dawniej działająca pod firmą (...) spółka z o.o., prowadzi działalność gospodarczą polegającą między innymi na nabywaniu i sprzedaży nieruchomości na własny rachunek oraz prowadzeniu inwestycji budowlanych.

Na mocy umowy zawartej w dniu 20 lutego 2007 r. w formie aktu notarialnego spółka nabyła od M. F. za kwotę 84.552.400 zł nieruchomość położoną w miejscowości M., gmina W., powiat (...), dla której Sąd Rejonowy w T. prowadzi księgę wieczystą numer (...), o łącznej powierzchni 169,1048 ha. W dacie zawarcia umowy, przedmiotowa nieruchomość była objęta Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego zatwierdzonym uchwałą Rady Gminy W. numer (...) z dnia 30 czerwca 2003 r. zgodnie z którym, wchodzące w skład nieruchomości działki położone były na terenie określonym jako tereny mieszkaniowe różnego typu (zabudowa zagrodowa, jednorodzinna i wielorodzinna), tereny mieszkaniowe w otoczeniu zieleni leśnej, tereny usług sportu, oraz przeznaczone do zalesienia.

Przedmiotowa nieruchomość wchodziła w skład obszaru, który w latach 1951-2000 znajdował się w trwałym zarządzie Ministra Obrony Narodowej. Obszar ten był użytkowany przez jednostkę wojskową między innymi jako poligon wojskowy.

W okresie od 5 grudnia 2000 r. do 5 stycznia 2001 r. przeprowadzone zostały prace związane ze sprawdzeniem i oczyszczeniem terenu z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych. W wyniku oczyszczania, przeprowadzonego przez przedstawicieli Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych im. gen. T. K. we W., znaleziono i zniszczono materiały niebezpieczne w postaci: 2 sztuk pięści pancernych, 2 granatów moździerzowych, 15 sztuk pocisków artyleryjskich, 1 miny przeciwpancernej oraz 59 sztuk innych materiałów wybuchowych i niebezpiecznych. Łącznie 79 sztuk. Powyższe przedmioty niebezpieczne wykryto na głębokości do 20 cm.

Na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego z dnia 19 grudnia 2000 r., nieruchomość została przekazana przez Ministra Obrony Narodowej, Oddziałowi Terenowemu Biura Agencji Mienia Wojskowego we W., a następnie była przedmiotem obrotu.

Powód, nabywając w 2007 roku nieruchomość miał w planach realizację na tym terenie inwestycji budowlanej polegającej na budowie osiedla domów jednorodzinnych. Podczas przygotowywania terenu do rozpoczęcia prac budowlanych okazało się, że w gruncie zalegają przedmioty wybuchowe pochodzenia wojskowego. Ze zleconej przez powoda opinii saperskiej wynikało, że mogą znajdować się tam ogromne ilości porzuconej amunicji w postaci pocisków, bomb, granatów itp.

Pismem z dnia 20 sierpnia 2007 r. powód wezwał Agencję Mienia Wojskowego Oddział Terenowy we W. do ponownego i pełnego dokonania oczyszczenia terenu z niewybuchów i niewypałów w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania. W piśmie tym zastrzeżono zarazem, że w przypadku niewykonania we wskazanym terminie oczyszczenia terenu, (...) spółka z o.o. (wówczas działająca jeszcze pod firmą (...) spółka z o.o.) samodzielnie zleci usunięcie pozostałości amunicji i innych przedmiotów niebezpiecznych zewnętrznemu podmiotowi, na koszt Agencji. W odpowiedzi na powyższe wezwanie Agencja Mienia Wojskowego wskazała, iż skierowane do niej żądanie w zakresie usunięcia niewybuchów i niewypałów, jest niezasadne, albowiem nie pozostaje ona z powodem w żadnym stosunku umownym, który kreowałby po jej stronie takie zobowiązanie. Dodatkowo podniesiono, że oczyszczenie spornego terenu zostało przeprowadzone zgodnie z prawem przez Wyższą Szkołę Oficerską Wojsk Lądowych im. gen. T. K. we W. na głębokości 20 cm, co potwierdza protokół spisany w dniu 8 stycznia 2001 r.

W dniu 10 października 2007 r. powód zawarł z Państwowym Przedsiębiorstwem (...) z siedzibą w W. umowę przedmiotem której było wykonanie i montaż elementów ogrodzeniowych oraz usługi nadzoru saperskiego. W wykonaniu umowy, Przedsiębiorstwo (...) w okresie od 22 października 2007 r. do 8 listopada 2007 r. realizowało prace polegające na sprawdzeniu i oczyszczeniu terenu z przedmiotów wybuchowych na głębokości 1 m i 2,5 m. Na podstawie podpisanego przez strony protokołu odbioru robót z dnia 31 stycznia 2008 r. ustalono wynagrodzenie za obsługę i nadzór saperski w łącznej kwocie 116.616 zł. Za wykonane na rzecz powoda usługi (...) w dniu 29 listopada

2007 r. wystawiło fakturę VAT numer (...) na kwotę 395.766,27 zł, która to kwota została zapłacona przez spółkę w dniu 17 grudnia 2007 r. W dniu 31 stycznia 2008 r. wykonawca wystawił kolejną fakturę VAT numer (...) na kwotę 216.801,44 zł, którą powód zapłacił w dniu 14 lutego 2008 r.

Wykonywanie prac związanych ze sprawdzeniem i oczyszczaniem terenu z materiałów wybuchowych pochodzenia wojskowego objęte było w okresie od 28 grudnia 2007 r. do dnia 14 stycznia 2008 r. nadzorem saperskim wykonywanym przez PHU (...) Spółka z o.o. we W..

W dniu 18 grudnia 2007 r. powód zawarł z E. M. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą Biuro (...), umowę na usługi rozminowania i oczyszczenia terenu z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego. Na mocy tejże umowy E. M. zobowiązała się wykonać prace saperskie polegające na wykryciu, usunięciu, organizacji wywozu i niszczenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wybuchowych i niebezpiecznych przedmiotów pochodzenia wojskowego do głębokości 1 m z terenu o powierzchni 169 ha. W § 9 ust. 1 umowy strony ustaliły, iż wynagrodzenie za wykonane usługi będzie wynosiło 692.900 zł netto plus należny podatek VAT.

Za wykonane usługi (...) wystawiła fakturę VAT numer (...) z dnia 15 maja 2008 r. na kwotę 408.122,81 zł oraz fakturę VAT numer (...) z dnia 17 czerwca 2008 r. na kwotę 333.280,39 zł. Powód dokonał płatności tych faktur w dniach 27 czerwca 2008 r. oraz 7 lipca 2008 r.

W wyniku przeprowadzonych prac przez E. M. na nieruchomości stanowiącej własność powoda znaleziono łącznie 31.629 sztuk bomb lotniczych, amunicji artyleryjskiej, pocisków artyleryjskich, amunicji karabinowej, pocisków sygnalizacyjnych i oświetlających, pocisków raketowych, granatów moździerzowych, ręcznych i nasadkowych, granatników przeciwpancernych, min przeciwpancernych, min przeciwpiechotnych, zapalników, ładunków miotających i innych. Z dokumentacji powykonawczej wynikało, że wyżej wymienione materiały znajdowały się na całym obszarze przedmiotowej nieruchomości.

Na czas wykonywania przez E. M. usług rozminowywania i oczyszczania przedmiotowej nieruchomości z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych, powód zobowiązany był zgodnie z międzynarodowymi standardami M. A. S. do zapewnienia kontroli i nadzoru saperskiego ze strony innego wyspecjalizowanego podmiotu. W tym celu zawarł w dniu 20 lutego 2008 r. umowę o świadczenie usług monitoringu prac saperskich z (...) J. A., (...) s.c. z siedzibą w W.. Strony ustaliły ryczałtowe wynagrodzenie zleceniobiorcy w kwocie 50.000 zł netto (53.500 zł brutto), które zostało zapłacone.

Po oczyszczeniu przedmiotowej nieruchomości i usunięciu z niej materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego okazało się, że P. Saperski numer (...) Wyższej Szkoły (...) odmówił ich przyjęcia oraz zniszczenia. Wobec powyższego powód licznymi pismami, kierowanymi między innymi do Wójta Gminy W., Komendanta Powiatowego Policji w T., Wojewody (...), (...) Zarządu (...) we W., Komendanta Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych im. gen. T. K. we W., a także do Ministra Obrony Narodowej B. K. zwracał się z prośbą o podjęcie działań w kierunku usunięcia niebezpieczeństwa wynikającego ze składowania materiałów wybuchowych. W związku z brakiem reakcji ze strony wyżej wskazanych osób i instytucji, powód przeprowadził zniszczenie materiałów wybuchowych i niebezpiecznych na własny rachunek.

W dniu 7 kwietnia 2008 r. spółka zawarła z Państwowym Przedsiębiorstwem (...) w W. umowę na podstawie której wykonawca zobowiązał się do geodezyjnego wytyczenia punktów w terenie, wykonania 800 otworów do głębokości 4,5 m oraz zapewnienia obsługi saperskiej podczas prowadzonych prac geodezyjnych. Wykonane prace obejmowały sprawdzenie gruntu na głębokość 3 m w promieniu 3 m wokół wyznaczonych geodezyjnie punktów pod kątem występowania przedmiotów metalowych i pochodzenia wojskowego noszących znamiona niewypałów i niewybuchów. Za wykonane prace Państwowe Przedsiębiorstwo (...) w dniu 30 lipca 2008 r. wystawiło fakturę VAT na kwotę 71.809,20 zł, która została zapłacona przez powoda w dniu 13 sierpnia 2008 r. Zgodnie z protokołem odbioru robót, wartość prac saperskich wyceniono na kwotę 27.468 zł netto.

Pismem z dnia 05 listopada 2009 r., doręczonym w dniu 17 listopada 2009 r., powód wezwał Skarb Państwa - Ministra Obrony Narodowej do zapłaty kwoty 991.630,52 zł w terminie 21 dni od dnia otrzymania pisma tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez spółkę na oczyszczenie terenu z niewypałów i niewybuchów.

Minister Obrony Narodowej w piśmie z dnia 3 lutego 2010 r. poinformował powoda, iż wysuwane przez nią żądanie nie może zostać uwzględnione wobec braku podstaw prawnych.

W dniu 29 grudnia 2009 r. powód złożył w Sądzie Rejonowym w T. wniosek o zawiązanie Skarbu Państwa Ministra Obrony Narodowej do próby ugodowej. Przedmiotem ugody miał być obowiązek zapłaty na rzecz powoda kwoty 991.630,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 listopada 2009 r. do dnia zapłaty. Na posiedzeniu Sądu Rejonowego w T. w dniu 3 marca 2010 r. do zawarcia ugody nie doszło.

W dniu 21 września 2009 r. powód wniosł do Sądu Okręgowego we Wrocławiu pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Obrony Narodowej o zapłatę kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 grudnia 2009 r. do dnia zapłaty, która stanowiła część przysługującego mu roszczenia odszkodowawczego.

Wyrokiem z dnia 2 marca 2011 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie I C 1116/10 uwzględnił powództwo w całości, a apelacja strony pozwanej została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 14 października 2011 r. sprawie I ACa 990/11.

Pismem z dnia 6 listopada 2011 r. strona powodowa wezwała pozwaną do zapłaty pozostałej należności w wysokości 869.953,48 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy wskazał, że niezasadnym był zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia bowiem zawiązanie do próby ugodowej przerwało bieg przedawnienia. Wniosek złożony został do sądu właściwości ogólnej dłużnika. Sąd Rejonowy w T. nie uznał się niewłaściwym w sprawie i wyznaczył termin posiedzenia, na którym nie doszło do zawarcia ugody. Na skutek złożenia wniosku o zawiązanie do próby ugodowej, doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia.

Oceniając merytorycznie zgłoszone przez stronę powodową roszczenie Sąd Okręgowy uznał, że w sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki uzasadniające odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego Skarbu Państwa, na zasadzie art. 417 k.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji z czerwca 2004 roku.

Nieruchomości przekazane do gospodarowania Agencji Mienia Wojskowego mogą stanowić przedmiot obrotu prawnego i być zbywane na rzecz osób trzecich, jednak nie mogą na nich zalegać pozostałości materiałów wybuchowych i innych przedmiotów niebezpiecznych pochodzenia wojskowego. Powyższe oznacza zaś, że obowiązkiem pozwanego było dokonanie pełnego oczyszczenia terenu w stopniu umożliwiającym całkowicie bezpieczne korzystanie z niego przez osoby trzecie, z którego to obowiązku pozwany się nie wywiązał. Prowadzone na zlecenie strony powodowej prace związane z oczyszczaniem nieruchomości doprowadziły do wykrycia 31.629 sztuk przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych, przez co porównując rezultaty oczyszczenia terenu dokonanego na zlecenie pozwanego z wynikami prac przeprowadzonych przez powoda wyprowadził należy wniosek, iż pozwany w rażącym stopniu zaniedbał ciężący na nim obowiązek, o którym mowa w art. 19 ust. 2 ustawy o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego.

Po stronie powoda wystąpiła szkoda rozumiana jako wydatek poniesiony przez spółkę w 2008 roku, związany z przeprowadzeniem prac mających na celu oczyszczenie terenu z przedmiotów niebezpiecznych. Na szkodę poniesioną przez stronę powodową składają się wypłacone przez nią wynagrodzenia na rzecz wyspecjalizowanych podmiotów zajmujących się prowadzeniem prac związanych z obsługą i nadzorem saperskim oraz oczyszczeniem terenu z niewybuchów i niewypałów. Wysokość szkody została przez stronę powodową w należyty sposób wykazana na podstawie przedłożonych umów z poszczególnymi wykonawcami, protokołów powykonawczych oraz faktur VAT wraz

z wyciągami z rachunku bankowego powoda, potwierdzającymi dokonanie płatności za ww. faktury. Na dochodzoną pozewem kwotę składała się suma należności wydatkowanych przez powoda w związku z oczyszczaniem terenu, pomniejszona o kwotę 100.000 zł stanowiącą część odszkodowania, zasądzoną na rzecz powoda prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 2 marca 2011 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I C 1116/10.

W ocenie Sądu I instancji w realiach przedmiotowej sprawy została również spełniona przesłanka adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy niewykonaniem przez pozwanego ustawowego obowiązku oczyszczenia terenu a powstałą szkodą. Sąd uznał bowiem, że w sytuacji, gdyby Minister Obrony Narodowej w dacie przekazania spornego gruntu Agencji Mienia Wojskowego dokonał prawidłowego, pełnego oczyszczenia terenu, do stanu umożliwiającego korzystanie z niego zgodnie z przeznaczeniem, nie zasłaby potrzeba wykonywania tych prac na koszt powoda.

Za całkowicie chybione Sąd uznał twierdzenia pozwanego, jakoby określona w umowie sprzedaży z dnia 20 lutego 2007 r. cena nabycia nieruchomości uwzględniała jej charakter, w tym fakt zalegania na niej materiałów wybuchowych. Sąd wskazał, że okoliczność ta w żadnej mierze nie wynika z treści wspomnianej umowy sprzedaży, a ponadto Sąd uznał wywód pozwanego za pozostający w sprzeczności z treścią protokołu z dnia 8 stycznia 2001 r., potwierdzającego fakt dokonania sprawdzenia i oczyszczenia spornego terenu. Dodatkowo Sąd wskazał, że w niniejszej sprawie podstawą odpowiedzialności pozwanego jest delikt, strony bowiem nie łączył żaden stosunek umowny, z którego powód mógłby wywodzić swoje roszczenia względem pozwanego.

Apelacje od wyroku wniosła strona pozwana domagając się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa i zarzuciła:

1. naruszenie art. 132 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. przez zaniechanie wykonania obowiązku zwrotu pisma z dnia 9 sierpnia 2012 r. i zaniechanie pominięcia załączonego doń dowodu mimo, iż pismo nie zostało doręczone zgodnie z tym przepisem pełnomocnikowi strony pozwanej,
2. naruszenie art. 417 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2004 r. przez bezpodstawne przyjęcie, iż „wewnętrzne” działania organów państwa nie będące działaniem władczym mogą być podstawą odpowiedzialności wedle tej normy oraz przez uznanie, iż zastosowanie ma przepis z daty rzekomego zaniechania pozwanego,
3. naruszenie art. 361 § 1 k.c. przez przyjęcie, iż istnieje adekwatny związek przyczynowo-skutkowy między działaniami pozwanego a uszczerbkiem majątkowym powoda w sytuacji, gdy działania pozwanego nie były skierowane do powoda, zaś szkoda w tej sprawie bezpośrednio wynika z umowy cywilnoprawnej zawartej przez powoda z osobą trzecią.
4. naruszenie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 30 marca 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz.U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1711) przez błędną interpretację i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie polegające na bezpodstawnym przyjęciu, iż wskazany tam obowiązek jest działaniem władczym państwa oraz, iż jego nieprawidłowe wykonanie może stanowić podstawę stosunku obligacyjnego wobec osób trzecich,
5. naruszenie art. 442¹ § 1 k.c. w zw. z art. 185 § 1 k.p.c. przez mylną interpretację i w konsekwencji niezastosowanie polegające na uznaniu, iż prawidłowość dokonania wezwania do próby ugodowej jest bez znaczenia przy ustalaniu faktu przerwania biegu terminu przedawniania.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Najdalej idącym zarzutem jest naruszenie art. 442¹ kc poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że roszczenie nie uległo przedawnieniu. Nie powtarzając trafnych argumentów Sądu Okręgowego dość dodać, że nawet wniesienie pozwu czy złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej do sądu niewłaściwego miejscowo, wywołuje ten sam

skutek przerwy biegu przedawnienia o którym mowa w art. 123 § 1 pkt 1 kpc, jak podjęcie tych czynności przed sądem właściwym. Tylko orzekanie przez sąd rejonowy w sprawie w której właściwym był sąd okręgowy skutkuje nieważnością postępowania. Skutku takiego nie wywołuje wydanie orzeczenia przez sąd niewłaściwy miejscowo. Stąd zawiązanie do próby ugodowej, która to czynność niewątpliwie jest przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia, przerwało bieg przedawnienia.

Przechodząc do zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego, a to art. 417 kc, 361 kc i 19 ust. 2 ustawy o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego są one bezprzedmiotowe bowiem pominięta została przez Sąd Okręgowy, a także skarżącego, podstawowa kwestia mająca decydujące znaczenie dla rozpoznania sprawy mianowicie prawomocność materialna wcześniejszego wyroku wydanego przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu.

W polskim prawie nie ma zakazu rozdrabniania roszczeń i jeżeli wierzycielowi przysługuje roszczenie o charakterze pieniężnym, a świadczenie pieniężne zawsze jest podzielne (art. 379 § 2 kc), może dochodzić swojego roszczenia częściami w różnych pozwach.

Niniejsza sprawa jest drugą o odszkodowanie pomiędzy tymi samymi stronami opartą na tej samej podstawie faktycznej.

W pierwszej powodowa spółka dochodziła części odszkodowania należnego w kwocie ponad 900.000 zł. Prawomocnym wyrokiem z dnia 2.03.2011 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zasądził od strony pozwanej na rzecz powodowej spółki 100.000 zł.

Oczywiście co do tego zasądzony już należności mamy do czynienia z powagą rzeczy osądzonej (res iudicata) co oznacza niedopuszczalność prowadzenia drugiego procesu co do tego samego roszczenia (ne bis in idem) pod rygorem nieważności postępowania (art. 379 pkt 2 kpc). Co do pozostałej kwoty nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej o której mowa w art. 366 kc.

Jednakże wyrok wydany w pierwszej sprawie o zasądzenie 100.000 zł nie jest bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu bowiem wiąże on, zgodnie z art. 365 kc, nie tylko strony i sąd, który je wydał, ale także inne sądy.

Prawomocność materialna pierwszego wyroku powoduje, że wyrok ten nie może zostać zmieniony lub uchylony, ale też w sprawie o dalsze roszczenie wynikające z tego samego stosunku prawnego, nie jest możliwe odmienne ocenienie i uregulowanie tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami. To oznacza, że sąd nie może w niezmiennych okolicznościach odmiennie orzec o zasadzie odpowiedzialności pozwanego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29.03.1994 r., III CZP 29/94). Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia (art. 365 § 1 k.p.c.) zapadłego między tymi samymi stronami w innej sprawie o innym przedmiocie polega na zakazie dokonywania ustaleń i ocen prawnych sprzecznych z ustaleniami i ocenami dokonanyymi w sprawie już osądzonej. Sądy rozpoznające między tymi samymi stronami nowy spór muszą przyjmować, iż dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto to w prawomocnym, wcześniejszym wyroku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28.03.2012 r., II UK 327/11). Skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być już w ogóle badana (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.07.2002 r., V CKN 1110/00).

Przy uwzględnieniu powództwa o świadczenie (choćby niewyczerpującego całego przysługującego roszczenia) prawomocne orzeczenie ma szersze znaczenie bo obejmuje ustalenie prawa lub stosunku prawnego.

Pamiętać bowiem należy, że wyrok zasądający świadczenie zawiera w sobie ustalenie czy dochodzone roszczenie przysługuje powodowi, czy przysługuje ono od strony pozwanej i wreszcie czy jest ono wymagalne. Uwzględniając powództwo o zasądzenie 100.000 zł, stanowiącej część odszkodowania, Sąd mocą wyroku przesądził prawomocnie o wszystkich tych kwestiach, chociaż obojętne pozostają motywy, które doprowadziły do ostatecznego rozstrzygnięcia.

Tym samym zarzuty naruszenia prawa materialnego i wykazywanie przez skarżącego braku swojej odpowiedzialności uznać należy za bezprzedmiotowe w tym znaczeniu, że kwestia istnienia odpowiedzialności odszkodowawczej wynikającej z niewykonania obowiązku oczyszczenia gruntu z niewybuchów i niewypałów – co do zasady – została prawomocnie rozstrzygnięta. Niezależnie od powyższego Sąd Apelacyjny, w składzie rozpoznającym sprawę, podziela ocenę prawną wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Sporna w niniejszej sprawie mogła być jedynie wysokość szkody jednak ta została wykazana złożonymi do akt dokumentami, których strona przeciwna nie kwestionowała.

Co do pozostałych zarzutów naruszenia prawa procesowego.

Zarzut naruszenia art. 132 § 1 kpc jest o tyle bezzasadny, że jakkolwiek strona powodowa nie doręczyła bezpośrednio odpisu pisma z dnia 9.08.2012 r. Prokuratorii Generalnej, ale mylnie przesłała Ministrowi Obrony Narodowej, to nie daje to – co oczywiste – podstaw do zmiany wyroku w kierunku postulowanym przez skarżącą. Niezwrócenie pisma i dopuszczenie dowodu do niego dołączonego, nawet jeśli stanowiło naruszenie wskazanego przepisu, nie stanowiło uchybienia, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia Sądu I instancji, a zatem nie może stanowić podstawy wzruszenia zaskarżonego wyroku.

Dokument dołączony do pisma jedynie w ocenie strony pozwanej miał kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Już w odpowiedzi na pozew Skarb Państwa podnosił, że dochodzone roszczenie jest nieuzasadnione bowiem spółka nabyła nieruchomości po obniżonej cenie ze względu na zalegające w gruncie materiały niebezpieczne. Po pierwsze z żadnego zapisu umowy nie wynika, aby cena została zaniżona w stosunku do wartości rynkowej gruntów będących przedmiotem umowy. Po drugie zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła i nie może zwolnić się z odpowiedzialności, ani ograniczyć jej zakresu, ze względu na to w jaki sposób i za jaką kwotę poszkodowany nabył rzecz z posiadaniem której szkoda jest związana.

Wobec bezzasadności apelacji podlega ona oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

Strona pozwana jako przegrywająca na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. jest zobowiązana do zwrotu kosztów przeciwnikowi procesowemu w wysokości 5.400 zł wynikającej z § 6 pkt 7 w zw. z art. 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

bp